

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1379/2023
30.10.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Предузеће за издаваштво и трговину TIN DRUM MUSIC доо Београд, чији су пуномоћници Огњен М. Костић и Стеван М. Костић, адвокати из ..., против туженог Индустрија смрзнуте хране „Frikom“ доо Београд, чији је пуномоћник Невена Јеличић, адвокат из ..., ради повреде ауторског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1938/21 од 19.01.2023. године, у седници одржаној 30.10.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, па се **УКИДА** пресуда Привредног апелационог суда Пж бр.1938/21 од 19.01.2023. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр.5717/2018 од 16.12.2020. године, одбијено је учешће умешача Задужбине Милана Младеновића из Београда на страни туженог, усвојени тужбени захтеви тужиоца и утврђено да је тужени повредио искључива ауторска и имовинска права тужиоца Предузећа за издаваштво и трговину TIN DRUM MUSIC доо Београд, на ауторском делу „Земља“, тако што је исти неовлашћено изменио, избацивши музику, аранжман и највећи део текста и променивши оригинални део ауторског дела који гласи: „Ово је земља за нас, ово је земља за све наше људе“, у „Ово је плато за нас, ово је плато за све наше људе“; затим неовлашћено забележио и умножио на свој рекламни постер те неовлашћено саопштио јавности путем рекламног билборда као и неовлашћено интерактивно учинио доступним јавности на интернету све у оквиру рекламне кампање својих производа. Туженом је забрањено свако даље вршење повреде права, па је обавезан да на име накнаде штете плати тужиоцу 241.647,00 динара са законском затезном каматом од 31.10.2018. године до исплате. Тужени је обавезан да у дневним новинама „Политика“ и „Данас“ које се дистрибуирају на територији Београда и целе Србије о свом трошку објави изреку пресуде у року од пет дана од дана правноснажности пресуде. Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 60.864,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1938/21 од 19.01.2023. године, преиначена је првостепена пресуда па су одбијени захтеви тужиоца за утврђење повреде, за забрану даљег вршења повреде, за накнаду штете, за објављивање изреке

пресуде, а тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка и то на име трошкова првостепеног 61.500,00 динара, а 32.432,00 динара на име трошкова другостепеног поступка.

Благовременом ревизијом тужилац побија правноснажну другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права и предлаже да се ревизија усвоји, одбије жалба туженог и потврди првостепена пресуда а тужиоцу накнаде трошкови поступка.

У одговору на ревизију тужени оспорава основаност ревизијских разлога, па предлаже да се ревизија одбије. Трошкове поступка тражи и опредељује.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је установио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је са АА, као носиоцем ауторских права сада пок. Бојана Печара на основу оставинског решења од 10.07.2015. године, закључио ауторски уговор и њиме стекао искључива имовинска права на композицијама аутора пок. Бојана Печара, чији је наследник носилац ауторског права. Дана 10.02.2017. године, тужилац и ББ као аутор су закључили ауторски уговор чији је предмет искључиво уступање имовинских ауторских права на композицијама аутора. Према извештају Организације музичких аутора Србије СОКОЈ музичка композиција „Земља“ музичке групе Екатарина Велика евидентирана је као коауторско дело више лица. Према пријави дела дело „Земља“ пријављено је 02.03.1988. године. Пријаву су потписали Печар Бојан, Младеновић Милан, Стефановић Маргита и Тодоровић Срђан. Као коаутори музике су означени Маргита Стефановић, Милан Младеновић и Бојан Печар. Као коаутори текста су означени Милан Младеновић и Маргита Стефановић. Као коаутори аранжмана означени су Милан Младеновић, Маргита Стефановић, Бојан Печар и Срђан Тодоровић. Тужени је током 2018. године у својој рекламној кампањи у циљу рекламирања свог производа (сладолед) на рекламном панелу приказао део текста песме „Земља“ који му је послужио у рекламне сврхе и то у виду измењеног дела тако што је уместо текста „Ово је земља за нас, ово је земља за све наше људе“, у „Ово је плато за нас, ово је плато за све наше људе“. Тужени је на друштвеној мрежи Фејсбук на свом налогу под називом Фриком објавио фотографију описаног рекламног панела.

Првостепени суд је полазећи од пријаве од 02.03.1988. године и чињенице да су пријаву потписали сви ствараоци дела – коаутори који су заједничком идејом у области музике коју су изводили – рок музика заједнички створили дело песму под називом „Земља“ тако да су два аутора написала текст, три аутора су створила музику а четворо аутора направио аранжман, закључио да су заједнички учествовали сви наведени аутори и да су исти коаутори са различитим личним доприносом али су у стварању дела вођени истом концепцијом и заједничком идејом што се поткрепљује и приказом издања грамофонске плоче и аудио касете коју је издао ППП РТС 1987 године у оквиру албума „Љубав“ тако да пре овог албума текст, музика и аранжман за ово дело нису егзистирали одвојено као посебна ауторска дела. Према становишту првостепеног суда непостојање писаног уговора о спајању дела, предвиђеног Законом о ауторском и сродним правима, важећим у време пријаве дела, потврђује да је у питању јединствено ауторско дело. То потврђује и чињеница да у СОКОЈ-у који је водио регистар писаних ауторских дела у време настанка дела „Земља“, не постоји регистрација дела поезије под називом „Земља“ нити постоји пријава инструменталног дела без речи под називом „Земља“. С обзиром на то, првостепени суд налази да је неоснован приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца. Код неспорне чињенице да је тужени прерадио текст музичког дела „Земља“ у својој рекламној кампањи, усваја захтев за утврђење повреде, забрану повреде, објављивање пресуде и накнаду штете.

Другостепени суд не прихвата становиште првостепеног суда и налази да је основан приговор недостатка активне легитимације тужиоца. Наиме, другостепени суд

сматра да имајући у виду да се ауторско дело песма „Земља“ састоји од различите врсте ауторског стваралаштва, пре свега музике и текста и да исти не представљају недељиву целину, јер и музика и текст могу егзистирати самостално и независно једно од другог и да притом аутори свакако задржавају своју индивидуалност (музика може бити презентована као инструментал без текста, а текст може представљати самостално дело), закључује да се ради о спојеном делу због чега тужилац коме су пренета права од аутора музике и аутора аранжмана нема активну легитимацију за заштиту дела које је саставни део спојених делова текста којим је извршена повреда. Из тих разлога, одбија тужбени захтев.

За сада се овакво становиште другостепеног суда не може прихватити.

У смислу члана 2. став 2. тачка 4. Закона о ауторском и сродним правима, музичко дело се сматра ауторским делом са речима и без речи. Суштинско обележје музичких дела је то што се код њих духовни садржај изражава тоновима. Музичко дело се сматра ауторским делом без обзира да ли је без речи или је са речима. То значи да спој музичке творевине и књижевне творевине једне песме тој музичкој творевини не одузима карактер музичког дела. Музичко дело може настати као спојено али може бити и коауторско. Спојена су она која су настала у самосталном стваралачком процесу а онда вољом аутора спојена у заједничку целину. У том случају могу се и потпуно самостално искоришћавати за разлику од коауторских дела. Међутим, ако је дело настало као коауторско, заједничким радом композитора, аранжера и текстописца са вољом да се заједнички искоришћава онда се ради о коауторском делу где сваки од коаутора има право на судску заштиту на само дело. Другостепени суд није, осим пријаве извршене 1988. године, имао у виду и потврду СОКОЈ-а о начину пријаве овог дела, а то је морало бити предмет оцене у вези са закључком да ли се ради о коауторском делу или о спојеним делима од чега зависи и активна легитимација тужиоца за заштиту права утврђењем да је повреда извршена и осталим захтевима који из тога произлазе.

Наведене чињенице од којих зависи правилна примена материјалног права нису до краја разјашњене, па је на основу члана 416. ЗПП, одлучено као у изреци овог решења, те ће у поновном поступку другостепени суд поступити по примедбама из овог решења и на основу тога донети нову правилну одлуку о жалби туженог.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић